

GAZETA LITERARA

Anul III, nr. 3 (97) - Joi 19 ianuarie 1956

ORGAN SAPTAMINAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R.P.R.

6 pagini 50 bani

TOATE GENERATIILE

Situatia frontului nostru literar în momentul de față reflectă contribuția generoasă a unui mare număr de scriitori, de la tineretul care aduce entuziasmul vrsitel, la de mult consacrații care cunosc ponderea maturității, dar au elanul marilor lucrări artistice. „Deosebit de îmbucurător este faptul — se spune în Raportul de activitate al Comitetului Central al Partidului la cel de al II-lea Congres — că în literatura și arta noastră s-a dat mîna scriitorilor oamnei arti din diferite generații. Tot ce are mai talentat literatura și arta românească participă astăzi la opera de dezvoltare a culturii puse în slujba poporului.”

Datorită îndrumării înțelepte a Partidului, creații autentice, aparținînd diverselor generații — au pășit pe drumul literaturii inspirate de principiile realismului socialist, literatura care răspunde cu adevărat problemelor și cerințelor timpului nostru. Reprezentanții de frunte ai realismului critic în țară și de rîndurile mondiale, au jucat un rol deosebit de însemnat în creșterea lor și în înțelegerea și dragostea de Partid, au creat opere care au intrat în fondul de aur al literaturii noastre actuale, reprezentînd în același timp o incununare legitimă și strălucită a activității lor literare din trecut.

În acești ani, aderînd la principiile realismului socialist, marea noastră scriitor Mihail Sadoveanu a scris romanul devenit în scurt timp cunoscut și pe plan internațional — „Mîrea Cocor”, în care reșăm imaginea luptei revoluționare, ducînd de rîndurile muncitoare sub conducerea proletariatului. „Nicoraș Potcovac” prin concepția superioară asupra istoriei care-î stă la bază, concepția clasei muncitoare, și prin desăvîșirea mijloacelor artistice, reprezintă culmea cea mai înaltă pe care a atins-o literatura istorică a lui Mihail Sadoveanu. Mai recenta „Aventură în Lunca Dunării” vădește sensibilitatea și receptivitatea scriitorului la aspectele noi și concrete ale construcției socialiste.

Camil Petrescu a creat în acești ani piesa de teatru „Bălcescu” și primele două volume din trilogia „Un om între oameni”.

În dreptul numelui lui Tudor Arghezi, istoria noastră literară, care se va ocupa de acești ani ferili, va nota

lămul Impresionantelor poeme „1907” și „Cîntec omului”. Cezar Petrescu, Victor Eftimiu, G. Călinescu, Demoslene Botez, Tudor Vianu, Geo Bogza, Zaharia Stancu, Ion Marin Sadoveanu, Ion Călugăr. Alții Kifescu, Mircea Stănescu și alii străluciri reprezentanți ai vechii generații de scriitori, au cunoscut în anii puterii democrat-populare o nouă înflorire a talentului, a puterii lor de creație.

Cu aceeași dragoste și înțelegere a îndrumat Partidul scriitorii generațiilor mai tinere, ajutîndu-le să-și găsească adevărata personalitate artistică, în cultivarea unei poezii militante și pline de umanitate, îndepărîndu-le de poezia rece, ermetică sau egotistă. În anii puterii democrat-populare s-au ivit de asemenea numeroase noi talente, care, folosindu-se de sprijinul și îndrumarea Partidului, au creat opere valoroase, care fac cinste literaturii noastre noi și care reflectă cu mijloace artistice remarcabile problemele actuale ale poporului nostru. Aici se pot cita foarte multe nume. Unele au atins consacrarea, altele sînt abia la primele probe din marea și emoționantă examene pe care orice scriitor îl dă și-l trece sau nu — în fața publicului cititor. Astfel că, alături de scriitorii care au atins maturitatea creatoare în acest timp, s-au ivit forțe noi, care îmbogățesc frontul literar și sporesc varietatea individualităților creatoare. S-au ivit prozatori mai tineri ca, Petru Dumitriu („Drum fără pubere”, „Cronica de familie”, „Pasărea furtunii”), ca Marin Preda („Desfășurarea” și „Moromeții”), V. Em. Galan („Bărgăgan”), Francisc Munteanu („In orașul de pe Mureș”), Titlu Popovici („Strănuț”). Cîțim aceste nume într-o ordine întâmplătoare. Ceea ce interesează în primul rînd este certă izbucnirea a numeroase noi talente în proza noastră, în special în domeniul romanului ample social. La fel stau lucrurile în ceea ce privește poezia, unde generațiile mai vîrstnice și mai tinere luptă împreună pentru o combativă artă a versului.

Poeziile emoționante ale lui Mihail Beniuc, Marcel Breslasu, Maria Bănuș, Eugen Jebeleanu, Clcerone Theodorescu, Nina Cassian, A. E. Baconsky, Veronica Porumbacu, Dumitru Corbea, Dan Desliu, Eugen Frunză au devenit larg cunoscute și iubite de marea public. În ținara noastră dramaturgie s-au relevat creatori de frun-

te ca Mihail Davidoglu, Aurel Baranga, Lucia Demetrius, Laurențiu Fulga, Horia Lovinescu, Ana Novac.

În critica literară, unde greșelile au fost mai dese, s-au obținut o serie de succese care ne îndreptesc, să vorbim astăzi de existența unei critici științifice, pătrunsă de spirit de partid, de activitate susținută și rîndică în valorificarea moștenirii literare, activitate care numără printre bunele rezultate și apariția manualelor de istoria literaturii romine, ca și alte studii și monografii valoroase.

Literatura minorităților naționale din țara noastră a cunoscut în acest răstimp o înflorire ne mai înfîntată. Apărînd principiile marxist-leniniste în problema națională, Partidul a încurajat consecvent dezvoltarea culturii minorităților naționale. Bogata creație a scriitorilor aparținînd acestor minorități, este o dovadă a luptei politice Partidului. Nagy Istvan, Asztalos Istvan, Kovacs Georg, Horvath Istvan, Horvath Imre, Letay Lajos, Alfred Margul Sperber, Bulhardt etc. sînt astăzi nume cunoscute pe tot cuprînsul țării noastre.

Simpla însușire a scriitorilor care iau parte activă la crearea literaturii noi, arată, așa cum se spune în Raportul jînit la cel de al doilea Congres al Partidului, că tot ce are mai talentat literatura și arta românească, participă astăzi la opera de dezvoltare a culturii, puse în slujba poporului.

Lupta Partidului pentru noblele idealuri ale socialismului a găsit adevărate înălțări în rîndurile scriitorilor aparținînd diverselor generații. Principiile realismului socialist care stau la baza noii noastre literaturii, oferă celor mai variate sîluri și individualități creatoare. De aceea, în ansamblul literaturii actuale, se manifestă personalități diferite, care, departe de a-și jertfi libertatea de creație și particularitățile distinctive, — cum pretînd rău intenționați — și-au dezvoltat, în lupta pe care o duc cot la cot pentru crearea unei literaturii închinată socialismului, marilor idealuri umanitare, idealuri de patriot și internaționalism proletar, adevăratele calități și trăsături specifice.

Putem spune că, la chemarea Partidului, pentru dezvoltarea culturii noastre naționale și pentru fîurirea unei literaturii noi, au răspuns ca un bloc unit toate generațiile de scriitori.

MASA ROTUNDA A SCRITORILOR

Limba comun

Cu cîteva luni în urmă, scriitorul Mihail Șolohov a adresat prin paginile revistei sovietice „Literatura străină”, o scrisoare deschisă, contrarilor intru scris din lumea întreagă, invitîndu-l la întîlniri și discuții pentru a realiza un larg schimb de păreri și de experiență în domeniul problemelor literaturii, ale culturii și ale relațiilor prietenești între popoare. „Scriitorii din întreaga lume sîntate să aibă masa rotundă”, a spus Mihail Șolohov. — Noi putem avea opinii diferite, dar un lucru ne unește pe toți: dorința de a fi foșitorii omului.”

Numeroși scriitori din toate țările au răspuns cu încredință și mereu alți răspund acestei chemări, alăturîndu-se inițiativei lui Mihail Șolohov.

„Gazeta Literară” va publica, începînd cu acest număr, scrisorile primite la redacție prin care fruntași ai literaturii din Republica Populară Romînă răspund acestei chemări, adresată scriitorilor de pretutîndei, de către Mihail Șolohov.

plare. E o înălțuire logică, istorică. Pe firul unei vechi tradiții.

Pentru a nu ne mentie în vagul consideratiilor generale, să apelăm la rememorarea unor fenomene concrete de ordin literar. Marea operă epică a lui Lev Tolstoi, romanul Război și Pace, considerat pe drept cuvînt o a doua Iliadă a epocii contemporane, s-a bucurat de o răspîndire și de un prestigiu universal, nu numai datorită uriașului geniu epic de care s-trăbuțată fiecare pagină din cele vreo două mii. Ci trăcar în aceeași măsură, universalitatea operei se datoră unui accent nou, același conștiinței neliniștite a lui Pierre Bezuhov, aceluși cîntări a rațiunii omenescii de existență, care a găsit ecou în milioane și milioane de lectori, de la un capăt al lumii la altul. Romanul lui Tolstoi pune în discuție trei sferturi de veac, Grigorîi Melehov, eroul central al romanului Pe Donul liniștit, ca un al frate al lui Pierre Bezuhov, din altă epocă istorică, de a izbucni socială, dar de aceeași esență etern umană, și pune acele-

și întrebări, rătăcea în aceleași căutări, dictate de aceeași conștiință neliniștită a vremilor noastre. Iată pentru ce romanul lui Mihail Șolohov, alt de specific rusesc, alt de sovietic, și totuși alt de general uman s-a bucurat de-un acces universal alt de rapid, plin în cele mai îndepărtate unghiuri ale planetei!

Punea degetul pe-o rană deschisă a conștiințelor, cum îl mai pusesse odinioară și Lev Tolstoi.

Milioane și milioane de cititori n-au mai simțit și n-au mai gîndit, după lectura celor două romane Război și Pace, ori Pe Donul liniștit, așa cum simțiseră și gîndiseră înainte! E cert că și sute și sute de scriitori, de oriunde, n-au mai simțit și n-au mai gîndit și n-au mai scris nici ei ca mai înainte, după ce cele două romane le-au transmis conștiința neliniștită a lui Pierre Bezuhov și Grigorîi Melehov, drama, peoeta, rana omului contemporan, în două etape succesive.

Fenomenu s-a desăvîșit de la sine, fără o intenție preconcepșă. Și tot de la sine, fără o intenție preconcepșă,

a dovedit rolul imens al literaturii și al scriitorilor în sensibilizarea omului la problemele vitale și la destini epocii sale, dincolo de holarele geografice și politice, dincolo de patria fiecărui literar și fiecărui scriitor, în marea umanitate.

După o asemenea verificare străină de orice intenție și manevră propagandistică, nu se impune oare scriitorilor datoria de a nu mai lăsa toate hazar-dului? Nu se impune oare datoria de a se cunoaște reciproc și de a-și lărgi orizontul creației în timp și în spațiu prin această cunoaștere, de a-și clarifica unele noțiuni sau chiar pre-

Cezar Petrescu
(Continuare în pag. 4-a)

Inceputul miniei

Dante și-a condamnat înamicii să suferă în bolgile iadului catolic. În cambe de o fantezie medievală. Tudor Arghezi și sancționează pe ai săi „de vii” și pe pămîntul țării. Demascarea și întințuirea persecutorilor poporului său la stîlpul înfămiei erau, cum am arătat, și ele un mod de punere dar numai pregătitoare ca o „fioră” prealabilă, (spre a vorbi în limba închinătorilor). Poetul, făinos chimist expert în arderea cîngrenilor sociale cu cei mai subtili acizi din poezia românească, se confirmă și ca un mare artist al revoltei împotriva și ca o exaltat în toată ascensiunea ei de mare furtunoasă, de la protestul singular la torentul de minie colectivă. Contopit cu eroii lui, cărora le dăruie arma irezistibilă a cuvîntului său, autor și comentator al Ispravilor lor, Tudor Arghezi vorbeste și în numele său direct ca scriitor furios al pasi-vității, al resemnării animalice.

Nu mai rămîne piatră de piatră, grinzii în grinzii. Să cadă și țîria în jîndări de oglînzii.”

Groaza sporește girîndu-ne că prăbușirea va avea loc în decurul senin, pașnic al satului.

„1907” — așa este un poem propriu zis, cu o acțiune nelentă și cu același eroi de la un capăt la altul, ca să spunem că autoritatea vizionarului determină nemijloc și în cuprînsul poemului ridicarea masei. Totuși datorită forței de sugestie a verbului „răzvrătitorului” a chemărilor repetate adresate direct de poet mulțimii, ai impresia că tot ce e clocot și erupție în momente sau poezii dedicate desptărilor și luptei jînzărilor, a fost urmarea acestui apel viforos.

Ura individuală se încinge înăbușit

M. Petroveanu
(Continuare în pag. 4-a)

Pentru o prezență universală a literaturii

Literatura și adevăratele arte sînt create de oameni aparținînd cîtei unui popor; momentul creator este determinat de tradiții naționale, de o limbă națională și capacitate de expresivitate, într-un cuvînt de societatea unei anumite țări. Literatura și arta Românilor sînt expresia societății italiene din Cinquecento și Cinquecento, literatura, pictura și muzica rusă din veacul trecut sînt expresia societății ruse din vremea lor. Aceasta dacă privim fenomenul artei din punctul de vedere al generării artei. Dacă însă o privim din punctul de vedere al recepției, al contemplării operei de artă, opera de artă tinde să devină universală. Omul simplu din orice țară se va îmbogăți, se va desăvîși în ale spiritului, contemplînd opere create în țara lui, dar și opere create în altă țară. Artistul va învăța de la artiștii care-î sînt compatrioții sau nu. În problema meserieșului artistic, sînt nemurabile exemple de influență reciprocă și binefăcătoare, tot așa ca și în problemele progresului științelor și tehnicii. Prezența lui Leonardo da Vinci la Amboise, a lui Primateo la Fontainebleau, a lui Dürer la Venetia, a lui Holbein în Anglia, a lui El Greco în Italia, a lui Lorrain la Roma, tot așa ca și prezența lui Goldoni și a fraților Grimm la Paris, a doamnei de Staël la Weimar, a lui Stendhal în Italia, a lui Turgheniev la Paris, a lui Balzac la Petersburg unde a jînit o conferință la care în public se afla Dostoievski — toate acestea — și nu deocînd o foarte sumară listare, a cîteva din cazurile cele mai iluștre — au avut un răsănit unor orbitor de evident în operele artiștilor numii.

Tezisența politică Internațională, provocată de aliații la război și pe care toți oamenii de bine din întreaga lume o doresc cît mai curînd sfîrșită, a tulburat și această universalitate a vîlilor literare și artistice. Contactul între scriitori și artiștii din diferite țări devenit mai puțin frecvent. Urmările sale, altă de rodnică, sînt mai puțin vădite.

Crede că nu există un adevărat scriitor care să nu simtă lipsa unui contact spiritual și personal cu con-frăii săi din celelalte țări ale lumii. Pentru orice om demn de acest nume sentimentul neștiinței e dureros; cu altul mal mult cînd ignoră pe oamenii care lucrează alături de tine la ceea ce tu însuși ai vrea să îmbogățești cu o parte elt de mică — edificii glorios al literaturii universale, bun nu ai unei singure țări și nici al unui grup de țări, ci al omenirii întregi Pentru a risipi această ignorare reciprocă pe

care mulți din noi o resimt ca tragică, o Conferință internațională a scriitorilor, un Consiliu al lor, sau cum se va zămi, în fapt, o Masă Rotundă, cum i-a spus foarte potrivit Mihail Șolohov, ar fi o contribuție foarte importantă la stabilirea unui nou climat intelectual, a unui spirit de sprijin reciproc, de întrecere pașnică, de învătătură reciprocă din tot ce constituie progres al tehnicii scriitoricești, îmbogățire a mijloacelor de expresie, lărgire a cîmpului de investigație, astfel încît scriitorii acestui veac frîmțat și creator să depună desptă vremea lor o mărturie luminată, veridică și completă.

Petru Dumitriu

Insemnări

O cucoană, revărsată în jur ca o conopidă și alungată nu știu cum pe Bărgăgan, zicea că acolo petăiul nu e poetic. Ea îl ignora pe Odobescu și poezia stă de acolo petăiul nu e poetic. Ea îl ignora pe Gogol, Cehov și Ady Endre îi erau necunoscute. Am auzit, mai demult, un negustor de bretele care — pe plăjă — se plîngea de monotonia mării. Ungîndu-se pe burdă cu crema „Nivea” el întorcea un posterior voluminos stepler liche-de, concentrîndu-se asidat asupra unui joc colosal de table.

Tot astfel, reporterul burghez, specializat în accidente feroviare, ar fi incapabil să scrie ceva despre un tren care, trebuind să fie la destinația la ora 10 și 35, a ajuns la destinația fără a minui intrînzire. El n-ar putea înțelege că pentru a ajunge acel tren la destinația cu exactitatea unei stele, au fost necesare numeroase calități umane coordonate și că această însumare de orchestra simfonică depășește în spectaculos și senzațional orice accident.

De fapt, poezia are posibilitatea de a ne restitui cotidianul. Cele mult multe din fantezie zilnice și din oțelile înconjurătoare conțin corolozul, grandiosul și care curățește, numai să fim la de detecta, trebuie să plînească poezie nu numai pentru, ci mai ales pentru că este concretizarea unui proces complicat de muncă, de relații sociale. Cu riscul de a fi greșit înțeles, putem spune că există o „linie feudală”, alta burgheză (ambela de numite de popor „pline amară” și o pline a demniții și colaborării, aceea socialistă.

Codrul revine așa de ades în poezia populară, pentru că este un eveniment istoric, un traumatism (loc de refugiu în fața năvălirilor barbare și a organelor fiscale ale statului feudal). Codrul era timp materializat, reprezentarea concretă a întințirii colective care curățește vîntușile indioizilor substații și așa apare în poezia lui Eminescu, Sadoveanu și Beniuc.

Poezii au extras, secole, esența de poezie din flori și stele, n-ar trebui care să găsim și noi poezia în jurul nostru, în cadrul modern? Ea există, inclusă obiectiv, ca o calitate. S-a scris că, în opoziție cu carul cu boi, trenul este antipoeitic, jîndcă puafă și scoate jum negru pe nas. Dar trenul electric aluneacă lin pe oțel paralela ca arcușul pe vînt.

Strungul, tractorul și locomotiva nu sînt proletcultiste. Proletcultismul e o altitudine față de lucruri — parnasiană cu chîlțurii — care descrie mașini și procese tehnice ignorînd că ceea ce ne interesează în primul rînd este omul. Omul, creator al uneltelor și miturilor lor, omul care, făcînd, creează raporturi între ei și umanitate.

Poezia lucrurilor constă în capacitatea lor de a fi umanitate materializată și cu această semnificație se face poezia așa cum din griu se face pine.

Întă de ce, cînd într-o poezie întîlnesc obiecte (ceea ce, firește, nu e obligatoriu deloc), prefer jîntele — locomotiva și navea aeriană, navei cu pine.

Poezia ne restitue cotidianul — nu este aceasta singura ei funcție — descoperîndu-ne colosalul și gingașul, subtilul și eroicul în jurul nostru.

Fiindcă toate acestea — și altele încă — sînt valențe ale umanului. Lipsitul de fantezie zice că viața e nîlticoasă, prostul îl gîdește pe Hegel fără idei și meschinul crede că viața e înaltă și meschinul. El adimite eroismul numai de departe, ca Chteaburiond care, de-tînd revoluția franceză nu găsește rezonanță majoră decît în pădurile Americii de Nord. Fiindcă oamenii lăborau revoluție, se consola cu artărilor Avem nevoie de o poezie mare și diversă, care să exprime sentimentele noastre, ale oamenilor care trăim aceste vremuri și de aceea să respingem copile, strigoii, desușul.

Construcții socialismului realizează o mărșăfă operă fără precedent și de aceea ei au nevoie de o poezie a lor proprie, care să-i reprezînte.

Acest constructor al socialismului e pretutîndei, energia lui se manifestă în orice domeniu. De aceea, privind în jurul nostru, găsim poezie cristalizată. Iar în orice lucru îl vedem pe om; măsura tuturor lucrurilor.

Paul Georgescu

„Te duci să ceri lertare
Clociului obraznic și slugilor fudule,
Că n-ai făcut mătîni la ușa lor,
desule.

Așa că de la Paște și pînă la Crăciun
Și din Crăciun la Paște, mai poacă,
mai bun.

Și se înmoale vîaga și nu treci din blestem
La sfînta răzvrîțire, de care ei se tem”

„Moșneni, din vechi, pe țîrîni, pădure
Ajunerăm și-n casa străbună chirăși,
Nu am pîns la stăpînire-n deșert, că
E cel umflat mai bine de pungi în
buznare.

Nu căuta dreptatea domneașă, fră-
țoară, sîntosă și înțeleasă, floare
La pe clococ ca hreanul și dă-l pe
răzătoare.”

„Amîntirile mă năpădese, ca burubente
lanurile nepătite.
Din picla îndepărtată a noianului
lor nu izbutesc să deslășesc destul de
lîmpeda imaginea cărților primite-n
dar ca premii la școala noastră, din
deal de la Sfîntul Neacul.

„In amîntirea mea imediat cel următor,
trodărise mi-au jînit „Micul
Lor” și „Robinson Crusoe” în fasciole
format, pe aceeași hîrtie sugătoare se
întrîndu prin casa noastră „Misterele
Parisului”, „Rocambolul” și „Tenebras”,
pe care — mărturisesc cîntit — nu
o dată le-am consultat.

Dragostea de cărți ne ducea către
brusurile din colecția „Pagini alese”
și „Cunoștinți fotostioare”, către
„Făclia de paști” și „Poveștile lui Petre
Ispirescu, către „Doma de pică” și „Elefantul
alb” al lui Guy de Maupassant.
Bibliotecile în vremea aceea o duceau
greu. Într-o bojdeacă pe strada Botan
se chinua „Acintul”. Mutată mereu din
Marchian în Strada mare, din Națională
pe Armeană și de-ocolo în subsolul liceului —
alături de locuința lui moș George
Chiper, iar mai tîrziu din bundoința
directorului, care-o opoșise, înălțată la
partea, acolo unde pînă atunci fusese „a
saptea bibliotecă”, Mihail Eminescu își
procura cărțile din cotizațiile citito-
rilor. De la bibliotecile accesibile
populare, îngrijite de elevii și studenții,
împrumut „La han la trezicele” și „Crîșma
lui Moș Precu”. Într-insela am dat
peste „Amîntirile unui răzes” și peste
„Viața la țară” și peste toate celelalte
cărți frumos caronate ce apăreau la
„Cultura națională”.

Tot pe atunci apăreau la „Cartea
românească” cărțile ale căror scoarțe
în culoarea bostanului turcesc, cu eleganță
dunăg verticală verde lmi plăceau
nespus. Așa, au apărut „Floarea oșită” și
„Demonul tinereței”, „Ion” și „Pădurea
spînzuraților”.

Cărțile de acolo, care nu erau puține —
se ridicau la vreo cincisprezece mi. — și
nu din cele mai rele, au fost arse într-un
foc în intinerucul ce cuprînsese țara
pe vremea fasismului.

Acele vremuri grele pentru carte și
pentru cititori nu mai sînt și n-au
să mai fie niciodată.

La Botoșani, în țîrgul nostru, Biblioteca
centrală raională a căpătît nu de mult
drept sediul palatului fostei primării. N-o
să mai plătească niciodată chirie, n-o să
cedă nîmîn cotizații.

În majoritatea orașelor noastre, bibliotecile
regionale și raionale și-au căpătît
sedii spațioase, luminoase, adevărate
palate, îmbogățindu-se anual cu cîte
7-9000, respectiv 2500-3000 volume.

În 620 comune sînt bibliotecile sătești
cu bibliotecari salariați; în ele intră
anual între 300-500 volume noi. În fiecare
din celelalte comune există bibliotecile
la caminele culturale.

Bibliotecile pe lîngă fiecare sindical, pe
lîngă fiecare școală. Am putea spune
chiar că avem pe multe biblioteci. E
paradoxal, dar așa e. Există în aceste
cîldire cîte 2-3 biblioteci. Un paralelism
care va trebui curînd lichidat și care va
da posibilitatea unei mai bune organizări
a cititului.

Cartea a devenit în regimul democrat-
popular un bun la îndemîna oricui.
Fiecare poate să iubească cartea, poate
s-o îndrăgească, poate s-o aibă.

Se pare că și sensul cuvîntului bibliotecă
se schimbă. Antotole France spunea că
dragostea de cărți face viața mai suportabilă
unui anumit număr de persoane, „bien nées”.

El adăuga, că nu poți fi fericit cu cărțile
decît dacă îți drag să le mîngîi. El nu-
i credea pe cei ce nu știau „să le strîngă
cald și ferm”.

„Iubiți cartea”

Insemnă oare dragoste să le iubesci pentru utilitatea lor? Fără indoială, glumea.

Acestui număr anumit de persoane „bien nées” cartea le-a fost întodeună accesibilă.

Am avut nu de mult prilejul să particip la Anticariat, cu ochi de bibliofil neexperimentat, un exemplar numerotat și cu numele proprietarului tipărit alături de ale celorlalte care s-au trădit pentru a-î scoate.

Este vorba de unul din cele 12 exemplare din „Bucoile” lui André Chénier publicate de José Maria de Heredia în 1905, sub „drecția artistică” a lui Charles Meunier cu concursul lui Fantin-Latour, care a făcut cele douăsprezece litografii originale, hors-texte.

Exemplarul e scos pe japon-imperial, legat în marochin și avînd în-crustat în legătura o plachetă de argint de Denys Puech, reprezentînd macheta monumentului, care trebuia ridicat în amintirea lui A. Chénier din produsul vînzării celor 12 exemplare. Alte 150 exemplare erau scoase pe hîrtie „velin du Marais”.

Încă 15 exemplare — făceau ca tirajul să fie în total de 177 exemplare.

Exemplarul pe care l-am văzut, purta tipărit alături de numele aceluia care fusese nu numai „un artist ingenios, ci și un bun cetățean, un om, un mare om”, un nume de proprietar. Așa era obisnuit el. Numele lui trebuia imprimat pe tot ceea ce-î înconjură. E drept, un asemenea exemplar nu putea fi cumpărat decît de unul ca el. Bibliofilia bogătașului.

Nu n-am avut încredință asemenea pasiunii Bibliofilia noastră, n-are nimic cu pasiunea de a-și procura cărțile imprimate numai pe „Velin blanc de Rives” pe „Extra Strong” sau pe „Japon nacré”.

Dragostea pentru clasiții literare noastre, pentru clasiții universale, pentru scriitorii sovietici și pentru cei progresiști din întreaga lume se manifestă prin măsurile ce se iau pentru a scoate ediții din ce în ce mai îngrijite și prin tirajele pe care le înregistrează fiecare, prin grija deosebită a partidului și guvernului nostru care alocă anual sume în buget, care dau posibilitatea ca aproximativ jumătate din producția editorială să intre în biblioteci.

Numărul cititorilor, ca și frecvența lor a crescut în ultimii ani. Azi de mai de 1500 cititori, ei aveau bibliotecile regionale în 1950 — o față atins cifre de 6-7000 cititori. În bibliotecile regionale, numărul mediu al cititorilor este de 1500, iar în bibliotecile sătești de 400.

Cîtele atînce, ca număr mediu de cititori ca și frecvența, sînt departe de a mulțumi pe bibliotecari.

Concursul care se desfășoară sub calda chemare „Iubiți cartea” trebuia să devină pirghia principală pentru a aduce milioane de cetățeni tineri și vîrstnici în casa cărților, la bibliotecă.

Sarcina noastră este să facem ca toți cei care n-au fost ieri „bien nées”, să le îndrăgească și să rămîni îndrăgostii de ele. Să tipărim mult și să citim mai ales, mult!

La orizontul năzuințelor noastre de mai bine și mai frumos vor apare și exemplarele acelea rare hors-commerce, pe care foarte mulți nu le-au văzut niciodată.

Pînă atînc vom mîngia cu aceeași dragoste bibliofilia cele mai terfelogice exemplare ale cărților care n-au fost, ne sînt și ne vor fi întodeună dragi, alături de exemplarele din ce în ce mai îngrijit tipărite de industria noastră poligrafică.

„Al dus-o-ntr-o scrișorie făcută, însă
are o margine roștită răbdarea orîșicare.
În furca, taică, nîmîni și ascutele
bine dinții

Și apără-ți odrasla, răzbuună-ți și pîn-
rîniții.
Distruge-ți faci sute, din sute jese
gloata.

Așteaptă țărîntimea scîntela scăpărată.
Vîltoare și lîmbi de blăcări așteaptă să
se mișle,
Pitite după staul și curți, în porum-
blîște.
Din apele, aprinse pe matca lor de
scurm,

Constantin Prilnea

Petrescu III dă în primire...

La prin 1949. O zi uscată și rece, plină de vânt. Cău albicioși și înalți își schimbă culorile. Spre răsărit, acolo unde părea o șosea bolovănoasă, soarele încerca să se arate.

Intr-un ceas, Luca văzuse tot tirgul. Să îi vrut să te răzacești, n-ai fi reușit. Era o aglomerație de case, făcând circular, invită dintr-un capriciu edilitar, acoperită într-o margine de brațul Dunării ale cărei meandre construiau aici un fel de golf. Privit depe malul de calcar din marginea estică, orașul părea mai curând un disc micănt într-o parte ca un astru din care mușcă o eclipsă. Către centrul lui, străzile ureau înfr-o pantă lină și dacă n-ar fi fost drumul care ducea către gara îndepărtată, cu tivul lui de salcâmi bătrâni, bădăni în galben, această adunătură de case mohorâte, ar fi părut un murgure murdar crescut în vîna albastră a fluvului liniștit. Din cercul de piatră porneau cinci sau șase străzi ca brațele unui stele de mare, toate pavate numai cîte cincizeci de metri, pierzîndu-se spre margini în niște șosele albicioase de ceară.

Aici pulsa toată viața orașului. Prăvăliile erau înghesuite una în alta și îngrămădirea de firme scoate un zgomot sinistru de tablă lovită în bătaia vîntului.

Ceva îți zicea privirile încă început. Vegetația nu semăna. Către Dunăre, ea era de un verde pierit, deasă și luxuriantă chiar la data aceea a morții clorofiei, ca și când toate rădăcinile capcilor ar fi avut vîrful în apa fluvului. Plopii înalți și drepti începuseră să-și lepede frunzele care cădeau stoluri-stoluri într-o migrație tragică spre apa murdară, cenușie. Întorcînd spatele micului port format din cîteva magazine îngrîșate de plozi și clădirea de piatră a silozului pe care o recunoscuse până și Luca după ferestrele ei înguste, acoperite cu plavă, ochii îi se opeau pe ridicăturile roșcate din marginea coajală a orașului. Poreți înalți de var, în care se zăreau striții egale, acopereau cerul decolorat, altul decît cel care atrîna deasupra fluvului, mai negru și mai fioros. Către răsărit nu mai vedea nimic din abundența vegetală a marginilor Dunării. Mîgdași plîciți și smochini noduroși acopereau curțile înguste. În partea aceasta, domina culoarea murdară a lului, casele erau mai joase și olanele care le acopereau păreau mai vechi, sparte în margini. Deasupra carterului tălăzării, pluta tot timpul un praful alb pe care-l aducea vîntul de pe dealurile de calcar. Privind într-acolo puteai vedea becurile încă aprinse ale carterelor de piatră. Șoseaua plină de gropi, pe care alergau autocamioane încărcate cu var, încheia în partea aceea orice ieșire spre cîmpul sterp al Dobrogei.

Pela opt ajunsă la siloz. Tot drumul, directorul nu mai tăcuse: — M-am luat după unul și după altul. „Angajeză-l, domnule, că a fost internațional, știe fotbal ca un doctor!” Cînd am încheiat contractul ne-o împuiet capul: „O să pomenească orașul istică v-o antrenat Petrescu III!” Chiar c-o să pomenească! Se părea că spărărea lui crescuse deși se spune că noaptea e un sfătător bun. Vorbea aproape cu ură despre vechiul antrenor ca și cînd i-ar fi fost un dușman personal.

— „Primum an o făcut ce-o făcut, am ieșit ai șeptelea din zeci!” „Nu-s condiții!” striga pe toate drumurile. „Ce condiții?” întrebam eu. Adică, n-au te ce te trebuie? N-au echipament, n-au teren?

Tînrul tău, Mangiru nu isprăvisse: — Ci crezi dumneață că-mi răspundea Petrescu? „Să le dăm prime la jucători după fiecare meci!” „Stimulent...” „Așa, le mai scăpăm eu cîți ceva, dar nici să-mi fac de cap nu putem. Mai mă lierăm și de ci: „Cum, stimulent?” Ci, noi facem sport ca pi vreme lui Gavriță Marinescu? Sîntem? moșia lui tata, să dăm bani tam-nisim, cui o vre și cui n-o vre? Directorul se apăsase la față și mergea înlîna ca și cînd ar fi voit să ajungă mai repede la siloz, să termine odată afacerea asta care nu-l lăsase să doarmă toată noaptea.

— Și nu se poate face ceva ca acești oameni să fie angajați? întrebă Luca. — Vorbești de vagabonzi? — Da — Ci n-am încercat? — Și? — Cel puțin „Inimă de porumbel” și „Le știe”, nici nu vor să audă. Spun toată ziua că sint jucători profesioniști... Celălalt zîmbi ușor. — N-ai reușit să-i convingeți că a cam trecut vremea profesionalismului... Mangiru își scoase șapca și-și șterse cu o batistă fruntea asudată.

— Dacă i-ai cunoaște, n-ai mai vorbi așa... Ajunseseră. De aproape, silozul părea un imens cub murdar și întunecos, pe un postament de ciment igrasos. Deasupra curții în care așteptau treizeci sau patruzeci de căruțe, plutea o mîlură de cereale care ieșea pe gura magaziei de piatră ale cărei uși erau larg deschise. Undeva, deasupra clădirii fără acoperiș, construită în stilul modern al block-hausurilor, se auzea păcănitul unui exhaustor care primea aerul. Dela un etaj porneau o punte de birne, susținută de piloni îngrîșiți cu cațran, pe care alunecau vagonete încărcate cu saci, pînă la o altă clădire netencuită, din cărămidă roșie, o adunătură de turnuri și turnulețe. O firmă mare de tablă te lămură. Cîntînd lîterele vizibile, Luca își dădu seama că ajunsă în fața Morii Comerciale. Numele fostului proprietar fusese șters și pe fondul alb, cineva adăugase: „Întreprindere de stat”.

În curte era gălăgie și praful. Privată cali slăbăniți care se miscau nervos în hamuri. Se auzeau înjurături. Un glas repea nîște cifre. În fața unui cîntar, hîbrăzăt într-o bluză de marinar, potrivea bascula. Două funcționari scriau cu repeziune ceva în catalitelor lor soioase. — Uite-l și Fane-Mahomed, becul nostru, spuse directorul scîlîndu-l cu mîna. Bun băiet utemist. Ci el să faci treabă... Ocoliră îngrămădirea de căruțe și ajunsă în fața unor trepte pe care se urcă în grabă. Pe canalul de sus ale ușii, scria cu literă strîmbe: „Birou direcții”. Băteți!

Mangiru deschise ușa. Trecură de cîteva mese la care lucrau trei sau patru funcționari și intrară într-o încăpere înaltă, nu prea luminoasă.

— Ia un loc pe scaun, îl pofti, îl chem acum pe șeful cadrelor să facem formele de angajare...

Ridică receptorul unui telefon interior și ceru un număr. Luca privi ferestrele murdare de mîlură de afară. Peste curtea silozului alunecau nori mari, albicioși. Vîntul zgîlția cercevelele. Cînd termină convorbirea, Mangiru lăsă telefonul în furcă și se vîntă comic: — Mie-mi ardi di fotbal și am o mulțimi di treabă.

Și fără să mai spună ceva, scoase niște dosare pe care se apucă să le răfoiască. Trecură aproape zece minute pînă cînd se auzi o bătaie în ușă. Intră un om firav, cu mers neuzat, care se așeză fără să întrebă nimic în stînga antrenorului. Directorul îi prezentă. Iși strînseră mîinile și se priviră. Șeful cadrelor își scoase din buzunar un pachet de „Național”. Iși opri una pe care o aprinse în grabă. Iși așezase șapca pe genunchi ca școlarii care nu vor să uite lucrurile pe unde merg și aștepta să audă ce-i va spune directorul.

— Șteful, uite care îți chestia. Cred că Petrescu și-o găsit alt cuiub, pentru la noi, aici, o terminat. Să-n-avem vorbi. Să-i faci lîchidarea, contractul expiră la sfîrșitul lunii, să-i dați ce-i la și începînd dela 1 decembrie, îi liber. Noui nostru antrenor, tovarășul Luca, își va lua postul în primire chiar de azi. Fă-i te rog formele di angajare...

Șeful cadrelor avea ceva de spus: — Tovarășe Mangiru, să vezi ce s-a-ntimplat a-seară, la plecarea „Flamurei”...

— Ci so-nîmplat? — O să dăm de dracul, o să ne vedem în ziare... — Spuni!

Șteful își mută șapca pe genunchiul celălalt. Scutură scrumul țigării și ridică privirile întunecate.

— Pe Vizante îl știi? — Cîni n-ai știe pi asta? — Și pe Pantelimon? — Ci fet mai mă-nrîbî? — Dumnealor cu încă vreo trei, au așteptat camionul „Flamurei” la iesirea pe șoseaua națională și au tăbărit cu pietre. Doi jucători răniți, scandal. Au spart geamul mașinei, dacă nu era milițianul dela carieră pe acolo, praful îi făceau. Scandalul ca scandalul, dar ce te faci dacă ne reclamă pe noi?

Mangiru îi explică necajii tînrului: — Cu aștia doi avem meru de-aface. Sint vechi susținători ai echipei lui Pleșa, care din lipsă di ocupație pentru că s-o naționalizat tot ci-aveau, se jin de scandaluri, ca și n-ai făcut nouă greutăți, să iin invinuiți de patriotism local...

Și pentruca cele povestite de șeful cadrelor li adusesse aminte iar de fotbal, îl întrebă pe Luca: — Nu mi-ai spus cum și s-o părut echipa noastră? Cred că cei de la CCFs au știut ce mi-or trimis. M-am săturat de-alde aștia ca Petrescu, rîmîș sigură, um i se spune sau groparul...

— Nu-i fostul internațional? — Chiar el.

— Cel care mai are trei frați? — Exact. O dinastie întreagă: Petrescu I, Petrescu II, Petrescu III, Petrescu IV... Asta cum o spuni și numii, e al treilea, fostul centru înaintaș al „Juventusului”...

— Știam.

Șteful nu zicea nimic. Fuma tăcut pe scaunul lui și asculta conversația celor doi.

— Știai? — Da. Pe vremea cînd eram eu junior, el încă juca. Mi se pare că ne-am și întîlnit într-un meci...

Mangiru uiașe de dosare. Iși dăde scaunul mai aproape de marginea biroului și vorbea cu blîndețe: — Poați fi se pare curios că un director de întreprinderi socialistă cunoaște și cum o choma pe mama cutărui jucător di fotbal, ca și cînd ale probleme nu l-ar preocupa. Nu știu dacă mă înțelegi, am vrut ca silozul nostru să aibă o echipă să se ducă vestea și uite unde-am ajuns... Ești membru di partid?

— Da. Am fost cîiocăran la Reșița, unde am și jucat pînă în 1945...

— La U.D.R.? — Bineînțeles.

Mangiru se bătu cu palma peste frunte: — Stai, stai că te cunosc și pe dumneață. Să nu-mi spui ce jucui... Vreazăciță Jijik era extremă stîngă, Conrad, portar, Jojart, half dreapta...

— Nu, inter dreapta... — Atunci dumneață erai fundaș cu Almer... — E adevărat... — Directorul se mindri de memoria lui: — Ce spui că te-am ghicit? Și-ai lăsat meseria și te-ai făcut antrenor...

— Sint trimis de partid. E nevoie și în fotbal de comuniști. Am urmat cursurile școlii de antrenori și la cererea dumneavoastră am fost trimis aici. Cineva bătu în ușă. Intră după aceea un bărbat înalt îmbrăcat într-o salopetă plină de mîlură.

— Tovarășe Mangiru, e nevoie de dumneavoastră la cîntarul roman, nu știu ce s-a-nîmplat... Directorul se ridică repede și îi urmă pe noul venit, uitînd să se scuze.

Șteful îl conduse după aceea la club. Ocoliră curtea, urcară o scară de lemn și intrară într-o încăpere luminoasă, plină de mese și scaune, cu un perete întreg acoperit de o bibliotecă înaltă. Șeful cadrelor deschise o ușă care dădea într-un coridor îngust, fără ferestre, luminat de o bec. Dealongul peretilor erau fixate rafturi cu cărți, tricouri, pantofi de tenis, ghete de baschet, jambiere, chiloți și șorturi. Mirosea acru a rufe nepălate și pe dușumele se vedeau urme de noroi. Șteful păru că nu bagă de seamă această dezordine și deschise o altă ușă mascată. În biroul mînsardat, cu un geam mare pe care se zăreau urme de ploaie, ședea un bărbat ne-bărbierit, cu o bască neagră pe cap, fumînd. Scria ceva pe o bucată de hîrtie și pe podea se mai vedeau cîteva coli cocoloșite, semn că încercase de mai multe ori să dea o formă acceptabilă gîndirii sale. Luca îl recunoscuse. Era Petrescu.

Acesta se ridică dela masă. În ochii turburi de alcoolice se otea surprinderea. Le arătă două scaune: — Poftiți.

Șteful refuză: — Eu am să plec, am treabă, dumnealui este noul nostru antrenor. Cred că ai vorbit cu tovarășul Mangiru în privința asta...

Șeful cadrelor era încurcat și plecă imediat, ușurat parcă, mulțumit că scăpase așa de repede de o altă de neplăcută însărcinare. Petrescu se așezase pe scaunul său și încerca să zîmbescă. Tînrul nu se simțea deloc bine.

— Mă numesc Luca, zise în cele din urmă ca să curme tăcerea penibilă. — Imi pare bine, Petrescu. Petrescu III, dacă ai auzit...

Îl măsură rece, cu puțină ostilitate, și se hotărî să nu pară supărat: — Domnule, îți stau la dispoziție. Noi, sportivii trebuie să ne ajutăm unii pe alții. Va trebui să te înormez despre cîteva lucruri, cred că nu te grăbesti.

Părea foarte abătut. Sub ochi îi atrnau două punguțe vinete. Obrazul neraz de cîteva zile îi făcea și mai bătrîn.

— Tocmai încheiam procesul verbal de predare a magaziei. Așa e cînd dai în primire. E o dăndana întreagă. Niciodată n-am fost gospodar bun. De altfel te și vede, nu-i așa? sublinie cu un zîmbet jumătate batjocoritor, jumătate sincer. Vreau să plec curat. La 1 decembrie trebuie să iuie la Iași. Am găsit acolo o echipă care vrea cu orice chip să intre în Divizia B. De anul trecut mă tot bate unul la cap, să viu, să viu... Mă obținusem aici, drept să-ți spun. Imi pare rău că plec. Chiar să mă îi rugat, nu mai puteam rămîne, înțelegi de ce...

Celălalt nu răspundea. Petrescu vorbea tăgănat și avea o tuse de om bătrîn, ceva ce semăna cu un șchelălăit de chinat bătuț.

— Nu e chiar altă de ușor pentru mine, cred că știți cum am ajuns să mi se spună... — Nu, mi-ai spus Luca.

— Nu parî altă de în vîrstă. Cîți ani ai? — 35, anul ăsta i-am împlinit.

— Să trăiești, arăți mai puțin. Pari a fi boboc.

Fragment din romanul UNSPREZECE

Dar ceva din epoca de aur a fotbalului, tot ai apucat...

— Da, îngădui celălalt pe jumătate convins, pe jumătate iritat.

Petrescu III își netezi părul rărit cu palma, melancolic, privind pe geamul murdar: — Ce timpuri, domnule, ce timpuri... Ce bani se cîștigau, ce femei, ce chefuli... Unde sînt toate astea? Parcă a șters cineva cu buretele totul...

Iși lăsase hîrtiile. Tinea picioralele unul peste celălalt și își căuta țigăretul. Găsindu-l, îl curăță cu un chibrit și așeză în el o țigare strivită.

— ...și cum îți spuneam, ce vremuri! Se cheltiau milioane, în picioralele unuia înaintaș, stăteau unceri averi pentru care alții muceau ani de zile. Mie, la un meci, mi s-au oferit 30.000 de lei pentru un gol. Trebuia să cîștigăm cu șase puncte diferență pentruca să trecem de niște adversari. N-am reușit să marchez decît două. Cu cei 60.000 de lei, am petrecut o săptămîna. Am găsit trei cocote dela Alhambra și să te ții...

Pe fața puhavă se aduna o lumină ciudată, ca și cînd amintirea acelor zile, i-ar fi încalzit pe dinăuntru.

— ...altă dată, i-am cumpărat Lisettei Derea un vizon. Ai auzit de Lisette Derea? Faină damă! Fără 10.000 de lei, nici nu se așeza la masă cu tine. Dar le-am dat, domnule, le-am dat, că aveam de unde! Nu m-am uitat. Acum e mai greu. Au venit aștia, au strîns șurubul. Nu mai merge. Cu mine e altceva. Dacă nu eștie, pică, vorba romînilui. Oricît ar vrea ei, nu se poate.

Celălalt asculta nemiscat. Voia să știe pînă unde va merge Petrescu. Iși spunea în gînd cu amărăciune: „Uite cu cine vreau noi să schimbăm putregaiul sportului burghez!”

Petrescu schimbă vorba: — Nu știu cum o să fie dincolo, la celălalt, dar judecînd după omul pe care l-au trimis după mine, imi spun că trebuie să fie și aia morți după fotbal. O să-ți vie mai greu cu secretarul de partid, cu Gioancă. Ce nu mi-a spus mie? Că duc o viață imorală, că nu-mi dau interesul să fac educația jucătorilor, o placere. Ca și cînd aș fi dădacă, nu antrenor de fotbal! I-am răspuns și eu: „Ascultă, tovarășe, dacă vrei să ai o echipă de îngreri, du-te irate la pension și ia-ți niște domnișoare! Dar, ce, crezi că fotbalul se joacă cu întărcății?”

Iși ulțase țigărea neaprinsă.

— Nu ții-am spus cum imi zice, că dela asta por-

nise. Groparul, domnule, ca să știi. Am înmormîntat pînă acum trei echipe. N-am noroc și pace!

Luca dădea semne de nerăbdare. Sentimentul de mîlă pe care-l avusese la început se topea încet-încet. Celălalt se făcu a niștece.

— Ar trebui să mergi cu mine la Văduva. Mi s-a făcut sete. Nu pot să mai stau fără să beau ceva. Ce vrei, cite chefuli am tras la viața mea! Ehe, dumneavoastră, tinerii, o repet, n-aveți de unde să știți ce era altădată! Haide, lasă hîrtogălele astea aici, că avem cînd să ne ocupăm de ele. De altfel, e simplu ca bună ziua. Noi, antrenorii sintem ca militarii: predăm și primim alte garnizoane...

Rise singur de gluma lui.

— Aici e împămîntenit un obicei. I se spune de-punerea jurîmintului. Nu există om care să nu de-pună jurîmintul. L-am depus și eu cînd am fost angajat, trebuie să-l depui și dumneață, asta însă nu înseamnă că n-o să plăteș eu... Parcă-i mai bine la Văduva! Prea miroase a rufe nepălate, a unsoare de bocanc, uh, bine că scap...

Luca nu se ridică. Petrescu îi privi uluit.

— Adică mă refuzi? Nu ești deloc amabil...

— Nu-mi place să beau și mai ales la cîrciumă. Imi pare rău.

— Atunci? se bălbi celălalt.

De afară se auzea strigătul tragic al pelicanilor care traversau fluvul. Petrescu se apropie de ferestra prin care se vedea cerul neguros de noiembrie.

— Se duc... Odată cu mine. Aștia-s ultimii. Aici fac ultimul lor popas înainte de a se despărți de Dunăre.

Luca nu-i răspundea.

Predarea magaziei de echipament și a legitimațiilor se prelungea cîteva zile. Petrescu arăta foarte supărat și nu mai termina cu bineștelele: — Așa nu te poate țraii! E unul care fură ca în codru! Imi lipsește cîntic tricouri, două perechi de ghete de fotbal, vreo trei perechi de jambiere... astea cine le plătește? Petrescu, că-i prost și moale, că lasă toate plăsumalele din lume să-și facă de cap! Așa-mi trebuie!

Era tot neraz, cu ochii turburi. Duinea de departe a vin și se vedea bine că treaba pe care o făcea, îl chinuia peste puterile lui.

Uite, domle, d'asta imi plăceau aștia. Te angajai, nu tu tabelle, nu tu echipament în grijă, parcă ai fi mîluse nu antrenor! Le-am spus să tocmească un magazinier! Draci! Mi l-au dat pe Fane-Mahomed. Asta, nimic de zis: cîinsti. Pui mîna în foc pentru el, dar ce să faci și el singur? Spune și dumneață!

Luca nu se așezase. Nu voia să aibă aerul că îl silește să termine o dată treaba asta încurcată, nici că poate să aștepte mai multă vreme.

— Poftim, lipseș cu chiloții... Eu ții las tabelul ăsta. o să mă descurc cu direcția în privința lipsurilor. Bine că plec, mă doare capul de atîția nervi!

Răsuflase adinc, privind gramezile de echipament care zăcrau la picioralele lui și ce mai îmbună:

— Ei, cum ții se pare? Te-ai obișnuit?

— M-am obișnuit.

— Ce ții-am spus? E greu la început. Casă ții-a găsit directorul?

— Mi-a găsit, chiar de a doua zi...

Petrescu trînti creionul pe masă și-și frecă pal-

mele înghețate. Căută sub niște hîrtii și scoase un teanc de carne.

— Uite, aici ai legitimațiile. Vezi că unii au început să mîrlie. Vine epoca transferărilor, timpul cororilor, ehe... Să te lași greu, mai iese un clubuc acolo. Vorba unui prieten de-al meu dela Federație, dela București: „Bă, iarna antrenorii au tobla plină de părălute, e vremea lor...” „Vrei dezlegare, stai, neciulă, cit?” Că jucătorii are obligații față de colectiv, cutare, cutare, adică ce să te-nvîț eu, parcă dumneață nu știi?

Clipi din ochi.

— Dacă plecam la o echipă mai acătării, luam doi-trei înși, dar așa... Nu-l vorbă, le-ar trebui și ăștora, că vor să intre în Divizia la anul. Să vedem cînd ajung acolo, mai e timp, ne înțelegem noi la o adică.

Luca îl privi drept în față.

— Sigur că o să ne înțelegem. Din partea mea e sigură să plece cine vrea. Nu pot să mă opun...

Siguranța din vocea celuilalt îl neliniști o clipă pe Petrescu. Îl privi mai bine, bănuitor.

— Adică cum vine asta?

— Dacă omul nu mai vrea să joace, la revedere, de ce să-l țin cu sita?

Bătrîni rise gros, în hohote.

— Pari cam bobocel. Să vii să te-nvîț! Auzi vorba...

Sentimentul de silă pe care-l avusese încă dela prima întîlnire cu Petrescu, reveni.

— Vrei să numeri toate zdrețele astea? — Nu. Am încredere. Te rog numai să semnezi tabelul.

— Poftim. Stai să-l chem pe Fane să te ajute să le pui în ordine. E pe aici.

Se ridică și ieși pe coridor. Se întoarse tot singur.

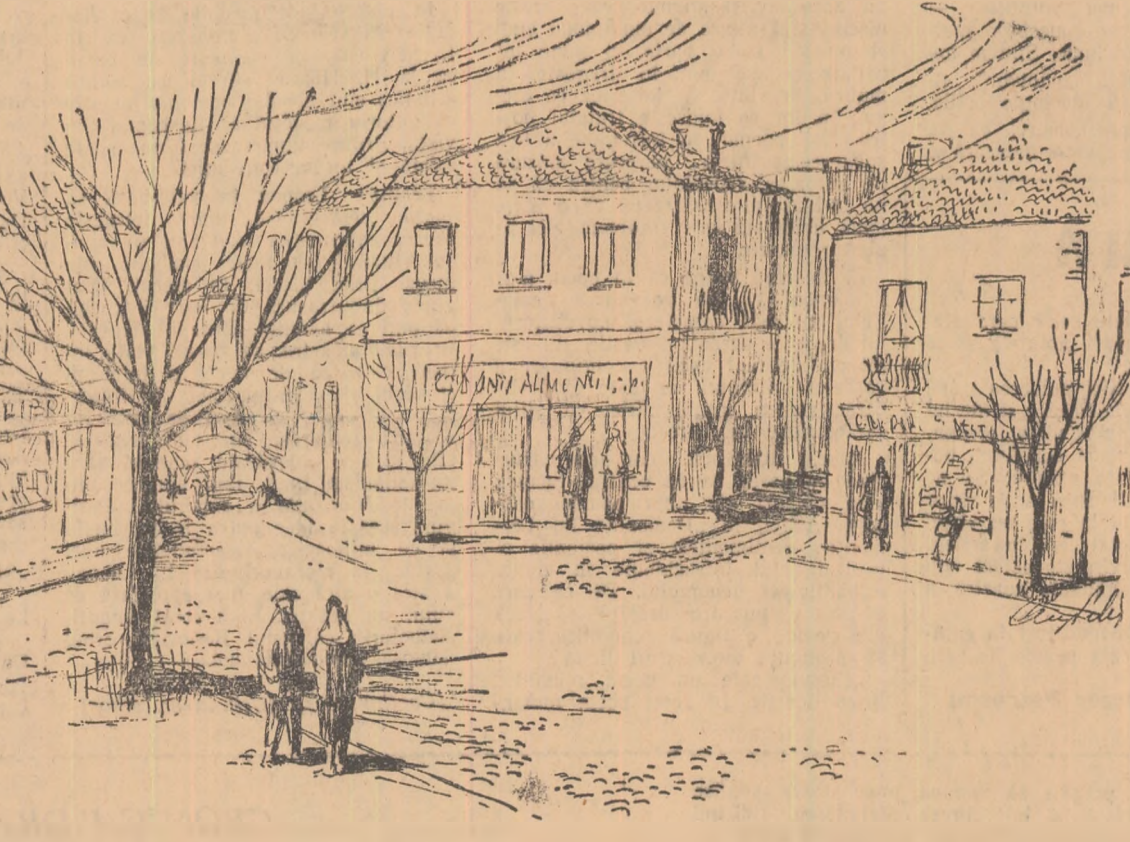
— Nu l-am găsit, o să vină îndată...

Luca nu spunea nimic. Petrescu se plimba de colo-colo nedumerit ca și cînd în odaie s-ar fi isprăvit tot aerul. Ar fi vrut ca celălalt să-i vorbească, dar tăcerea lui încăpătinată, îl neliniștea. Începuse să aibe bănuțeli, dar nu mai putea să suporte liniștea nelăcesc din birou.

Habar n-ai peste ce oameni ai dat! Ce iubitori de fotbal, ce pionieri! Da, da, pionieri, să știi... Se mai răstăea Gioancă ăla la mine, dar Mangiru nu mă uita la prime, mai cădea și cite un cheful. Pe urmă imi pare rău și de echipă. Un antrenor e un fel de tată...

Se părea că-și dăduse seama că totul se terminase, că odată cu încălțarea aceluia tabel, nu mai avea nimic de făcut aici. Bani și-i ridicase cu două zile înainte și aproape îi și cheltuise. Nu îndrăznea să-l mai invite pe Luca la Văduva, să bea împreună ceva. Iși adusesse aminte deodată și întrebă fericit:

— Știi să joci biliard?

— Nu, mărturisii celălalt.

— Nu se poate, (lucrul i se părea de necrezut) nu ești bucreștean?

— Nu.

— Mă miram și eu, bucreștean care să nu știe biliard! Bine, dar peste cel mult trei luni o să ningă și ce-ai să te faci? Aici ești mort dacă nu joci biliard. Întrebă-mă pe mine. Cînd am venit, eram tuță. Săracu' colonelul Pătrulescu, să trăiască! Că el m-a-nvîțat, m-a perfecționat, mă bine spus. Acum începe sezonul mort, dacă nu joci biliard sau poker, ești pierdut!

Se plimba în jurul mesei vechi pe care mai stăteau aruncate în dezordine, hîrtiile lui. Cînd ajungea în dreptul gramezii de tricouri, se întorcea cu spatele ca și cînd n-ar fi vrut să le vadă.

— Poți să te numești rentier, casă ții-a găsit, lemne o să-ți trimețte de la siloz, plină în martie, o domnești! Ce s-ar face antrenorii fără găgăuți d-ăș-

te pierduti!

Se plimba în jurul mesei vechi pe care mai stăteau aruncate în dezordine, hîrtiile lui. Cînd ajungea în dreptul gramezii de tricouri, se întorcea cu spatele ca și cînd n-ar fi vrut să le vadă.

— Poți să te numești rentier, casă ții-a găsit, lemne o să-ți trimețte de la siloz, plină în martie, o domnești! Ce s-ar face antrenorii fără găgăuți d-ăș-

te pierduti!

Se plimba în jurul mesei vechi pe care mai stăteau aruncate în dezordine, hîrtiile lui. Cînd ajungea în dreptul gramezii de tricouri, se întorcea cu spatele ca și cînd n-ar fi vrut să le vadă.

— Poți să te numești rentier, casă ții-a găsit, lemne o să-ți trimețte de la siloz, plină în martie, o domnești! Ce s-ar face antrenorii fără găgăuți d-ăș-

te pierduti!

Se plimba în jurul mesei vechi pe care mai stăteau aruncate în dezordine, hîrtiile lui. Cînd ajungea în dreptul gramezii de tricouri, se întorcea cu spatele ca și cînd n-ar fi vrut să le vadă.

— Poți să te numești rentier, casă ții-a găsit, lemne o să-ți trimețte de la siloz, plină în martie, o domnești! Ce s-ar face antrenorii fără găgăuți d-ăș-

te pierduti!

Se plimba în jurul mesei vechi pe care mai stăteau aruncate în dezordine, hîrtiile lui. Cînd ajungea în dreptul gramezii de tricouri, se întorcea cu spatele ca și cînd n-ar fi vrut să le vadă.

— Poți să te numești rentier, casă ții-a găsit, lemne o să-ți trimețte de la siloz, plină în martie, o domnești! Ce s-ar face antrenorii fără găgăuți d-ăș-

te pierduti!

Se plimba în jurul mesei vechi pe care mai stăteau aruncate în dezordine, hîrtiile lui. Cînd ajungea în dreptul gramezii de tricouri, se întorcea cu spatele ca și cînd n-ar fi vrut să le vadă.

— Poți să te numești rentier, casă ții-a găsit, lemne o să-ți trimețte de la siloz, plină în martie, o domnești! Ce s-ar face antrenorii fără găgăuți d-ăș-

te pierduti!

Se plimba în jurul mesei vechi pe care mai stăteau aruncate în dezordine, hîrtiile

Insemnări despre literatură

(Urmare din numărul trecut)

Vorbim în mod just despre esența înnoitoare a literaturii noastre, despre faptul că ea alege eroii din realitatea...

foarte desori la noi, și pentru rezolvarea la un înalt nivel de măiestrie. În sfera vieții obștești, de producție...

A. FADEEV

gă problemele educației și reeducării poporului în spirit comunist de ceea ce este nou în realitate.

Tot ceea ce se referă la problemele educației capătă astăzi o importanță tot mai mare. Am vrea ca aceste probleme să fie puse într-un mod mai ascuțit și mai profund și în literatura pentru copii.

5. Despre varietate în artă

În prezent vorbim mult despre desăvârșirea discuțiilor în știință, despre varietatea curentelor de creație în literatură și artă. Acest lucru este fără îndoială...

luptă pe viață și pe moarte cu toate manifestările ideologice străine nouă: nu trebuie să lășăm nici o posibilitate ca dușmanul să poată pătrunde la noi.

filozofic realizat cu mijloacele artistice caracteristice lui, se rezolvă o temă umanistă. De ce oare să propunem autorului altă soluție?

Dacă ar fi să ne gândim în mod serios la dezvoltarea curentelor de creație trebuie să luăm în considerare, atunci când analizăm o lucrare, că soluții obligatorii nu există în artă...

Cum poți analiza, de exemplu, creația lui Igor Selvinski dacă nu ai pătruns în originalitatea formei creației lui?

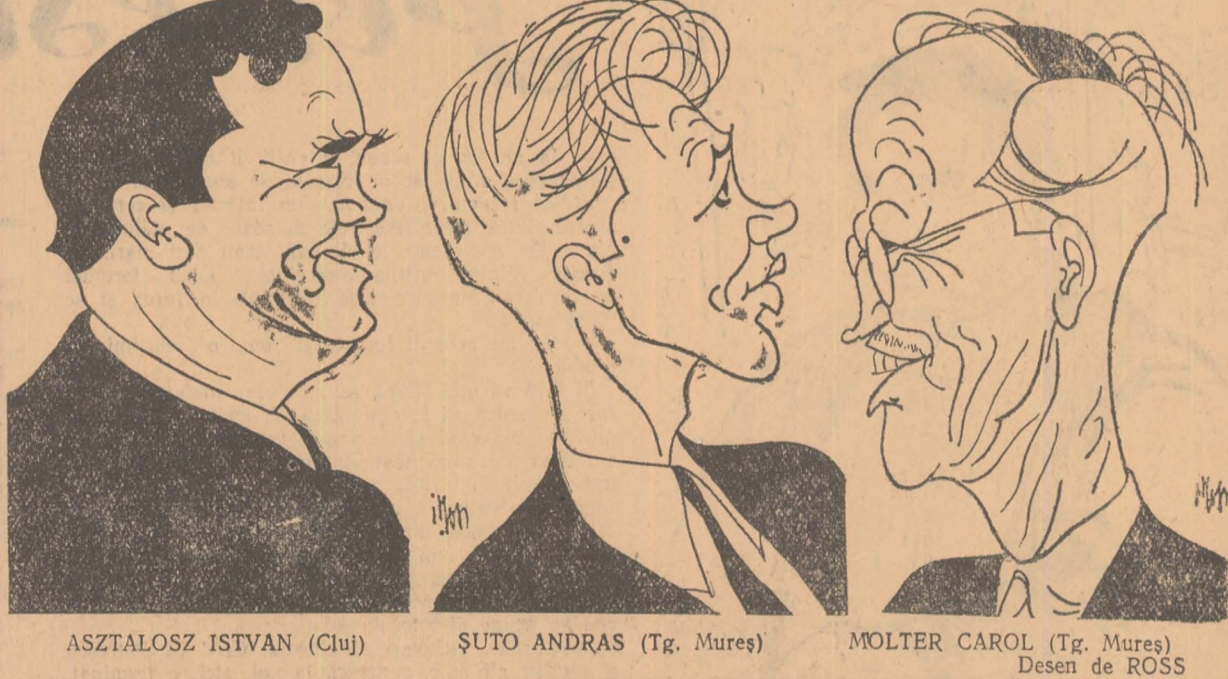
„Căutându-l pe Faust” este o dramă de idei și nu de caracter. Caracterul convențional poetic al tipurilor nu-i deloc un păcat și nici nu e lipsă.

Operele cu elementele obișnuite poeziei vechi, uneori poetul este lipsit de dreptul de a folosi convenția poetică. Oponenții lui Selvinski consideră elemente ca otrăvite din „mel”.

Leonid Leonov în valoroasa sa piesă, „Trăsura de aur”, folosește pentru exprimarea ideii sale un simbol. Înainte de toate, simbolic este însuși titlul piesei.

Z. Kedrina spune că în poem n-ar fi oameni vii, că povestirea geologică nu redă caracterul povestirilor lui deocare această povestire nu este altceva decât o descriere a naturii.

SCRIITORII DE LIMBA MAGHIARA

INCEPUTUL MINIEI

(Urmare din pag. 1-a)

și tuce, și mesteacă printre dinți, cu suflăm și blestem băbești apoi răspoiat ca în monologul din Uliu și...

Ar vrea, că-i, de cocoon, Să-l ies în drum de-abușea, cu vorbe de plocon.

Că-l-ar vaca neagră și l-ar minca pământul. Las că-i ciocesc eu una, să-nu mă uit, taică!

Sentimentul demnității trezire și imposibil de anihilat și argatul nu numai că nu se mai închină stăpînului în așteptarea loviturii...

În poezie sînt posibile și o disculpie ironică cu Dumnezeu, ca la I. Selvinski, și elemente de basm ca la N. Hikmet.

Stau se întoarce însă în cele din urmă la curtea boierului. Pătru al Cătrinei nu. Cu istoria acestuia, Argeșul pășește pe o moară treaptă a urii de clasă.

Le știți și dumneavoastră, dar n-ați văzut-o încă pe cea care a răpădit Islazul pentru vite, din Lungeni. Unde să pască oala și vaca la săteni?

Nu ați găsit atuncea ciocoul spînzurat? Înți, îl amorșim cu tălpile opincii Și-l agățal, pe urmă, de cumpănă...

Le-am spus că-i uite-n sus. Că viermii, măruneții, rod în adinc, e-așa, Dar slugăresc la viermii mai mari, Măria-Ta...

O altă treabă burră a fost cînd, la arat, Am isprăvit ciocoul din Uliu și îngropat. Ați dat de el cu plugul...Dar Fane Găetan?

Pe-al patrulea legat Cu o roată de plocoare, l-am dus și înecal!

Relatarea, prozaică la suprafață, este cutremurătoare și pătrunsă de un humor gospodăresc în depășirea ei...

„Și boboșat, și roșu de miacă, Voi să dea cu palma, că măc. Dar Stan răspunde: „Sînt boierie, N-o ridică mai sus că în-o usc”.

„Ați ocrotit toți viermii-nuibați în rădăcină, Dînd vina pe tulpînă. De-î spicul cu mărură și-s goșurile dese, Din putregai și boală, ce pui aceea...

„Tăran ts, dîc țărîmă și țara e-n lîngoare Si văd că-ntr-altă parte de cît bolții vă doare. În cap e nebunia, ce-o cauți la picioare? Am adunat trudății pămîntului.

„—!mi prea iubesc bărbatul, dar dacă Nu-l numai că e chipșe, dar că-i bărbat cînsit. Eu spun numai atita (vedeți-l numai cu l-î).

„Cu convîngerea că erol ca Pătru al Cătrinei au animat patima obștescă, poetul pîndește curșul crescînd al acesteia.

„Așa trăiește cît bulucul roții. O să ce-ngrapi și străneopli. Parșivă spîș de boier, Sînt pe juși, rugîndu-te la cer. Scrie-am din dirî și din măsele, Tăraam goi, cu ce-au rămas din piele. Te săturăm noi de înecal! Minia le crescuse-necet-inec”.

„Așa trăiește cît bulucul roții. O să ce-ngrapi și străneopli. Parșivă spîș de boier, Sînt pe juși, rugîndu-te la cer. Scrie-am din dirî și din măsele, Tăraam goi, cu ce-au rămas din piele. Te săturăm noi de înecal! Minia le crescuse-necet-inec”.

„Așa trăiește cît bulucul roții. O să ce-ngrapi și străneopli. Parșivă spîș de boier, Sînt pe juși, rugîndu-te la cer. Scrie-am din dirî și din măsele, Tăraam goi, cu ce-au rămas din piele. Te săturăm noi de înecal! Minia le crescuse-necet-inec”.

„Așa trăiește cît bulucul roții. O să ce-ngrapi și străneopli. Parșivă spîș de boier, Sînt pe juși, rugîndu-te la cer. Scrie-am din dirî și din măsele, Tăraam goi, cu ce-au rămas din piele. Te săturăm noi de înecal! Minia le crescuse-necet-inec”.

Limbai comun

(Urmare din pag. 1-a)

Judecăm confuze, de a-și sincroziza oarecum efortul creator? La viitoare masă propundă a scriitorilor, fiecare s-ar prezenta cu probleme și cu rezultatele experiențelor sale de la masa lui de lucru...

holare, peste capetele celor care credeau atunci că împart hotărârea și că stăpînesc poporul? Acela s-au du. Nici pulbera după ei. Cărtile lui Anatole France și ale lui Maxim Gorki au rămas vii și prezente...

Ceas Petrescu

scenă silueta, sever întrefîntă, a „damei voalate”, eminență cenusie în fuste a vieții politice din vremea burghezilor. Erolina este infatuată și lascivă, purtîndu-și farmecele cu ostentație, bine în eles, blazarea.

(Continuare și sfîrșit în nr. ăltor)

CRONICA DRAMATICĂ

„Patriotica Romîna” de Mircea Ștefănescu

— Studioul actorului de film „Constantin Nottara” —

zom, dar care și-a redus simțitor pretențiile. El aspiră numai la gradul de „general de corp de rezervă” grad pe care l-a obținut și incapabilul de Vasilescu-Gioc...

TUDOREL POPA (Flamingo), ANGELA CHIURARU (Leni Velescu), ION LUCIAN (Georges Onică-Vlașca) Desen de GION

cu oameni de vază dar, lipsiți de candorea isprăvnicească din Birzoieni a izbituți să realizeze visul. Ca și Chirița, Matilda Girbu visează să meargă la Paris pentru a vizita casele de modă, dar dragostea de bani l-a înăspriț glasul și trăsăturile și a văduvit-o de orice farmec.

alizarea acestor figuri, fără să trișeze față de întreaga formulă a piesei, Mircea Ștefănescu a pus ceva din lirismul său bine cunoscut, care îl reamintește pentru scurtă vreme spectatorului pe autorul inspirat al „Comediilor zoriilor”.

Rizînd cu poftă de comedia „onoarei” lui Onică-Vlașca, spectatorul nu se întinlese în anticamera președintelui „Patrioticii Romine” cu caracter complex, care să-i strînsese, în mod deosebit, interesul. El își reamintește însă, cu ajutorul piesei despre practici și figuri care nu se vor mai întoarce și asta nu e puțin lucru.

Optimismul prezidează nestîngerit în spectacolul de la Studioul „Constantin Nottara”. Piesa se termină cu o aparentă victorie a lui Onică-Vlașca, dar regia (Măria Sădova) a subliniat fericită deruta provocată de absența funcționarilor la sărbătorirea nuntii în guvern a președintelui „Patrioticii romine”.

În spectacol se ivesc, ce-i drept, câteva momente de vacarm inutil, mai ales în scenele la care participă trio-ul Matilda-Nuși-Muți. Regia și actorii au înțeles însă, în general, foarte bine specificul construcției piesei și au insistat pe nuanțele fiecărui cuvînt și al fiecărui gest, populînd cu aluzii și subînțelesuri pauzele dintre replici.

Ne-a mirat sincer absența muzicii de scenă în acest spectacol, într-o perioadă cînd excesul antractelor muzicale este bine cunoscut. Ni se pare că „Regele Lear” sau „Hoții” se pot dispensa de intervenția orchestrei, „Patriotica romîna” publicul ar fi fmedonat însă cu bucurie, în gînd, acordurile unei muzici vii, cu accente satirice.

V. Mindra

PUNCTE DE VEDERE

LA O LECTURĂ DIN TOLSTOI

DRAMA LUCIDITĂȚII

O penă lui Tolstol este enciclopedia omului. Nici un simțământ propriu omului n-a rămas în afara ei...

celalalte? Un om a trăit întru el, ea racterul său s-a definit todeauna pînă ipocrie și falșitate. În fața morții se comportă desigur frun-un chip nedemn...

tanilor familiei, această îngrozitoare veste. În clipa cînd se află de moartea lui Ivan Ilici nu găsim în societatea colegilor de slujbă ai acestuia, tocmal într-o discuție aprinsă asupra unor chestiuni legate de profesia lor de oameni cumsecade...

Reditarea romanului „Ultima noaptea de dragoste, iniția noaptea de război” mi-a fost un imbold de a străbate încă o dată iubitorul pădurii din aceste cărți...

Reflecții de lector

punde vreedată întrebării puse de Pontiu Pilat: „Ce este adevărul?” Ei bine, acest scepticism flegmatic e tot ce poate fi mai străin primitivilor lui Sadoveanu...

sprește și durerea de dinți. Marii voluptuși și cei cari trăiesc intens viața, sînt, neapărat, și ultra lucizi.

Desen de PERAHIM

pe o făptură cu virtuți și scăderi omeșnești, cu toate acestea, cînd deșteie moartea eroului său, participă într-una cu subiectivitatea sa, încît face de moarte, ca un rezultat al integrării sale organice în viața naturii...

examenul conștiinței — Tată, în rezumat, conținutul nuvelei.

În aștitudine lui Tolstol față de eroul său e un amestec foarte complex de adevăr necruțat și compătimit, de simpatie și compătimit, de simpatie și aversiune. În același timp, Tolstol se preocupă de caracterul găunos și stupid al convențiilor sociale, proprii mediului pe care îl descrie și în opoziția ivită acum între aspectul fals al moravurilor și faptul zguduit, al morții, din raporturile care se creează în delineașă prin frăsături propriu zis caricaturale se descriind situații de un comic profund, ce s-ar părea principial incompatibile cu tema esențială a povestirii.

— Dar de fapt ce-a avut? — Doctorii n-au putut să stabilească diagnosticul. Mai bine zis fiecare a pus alt diagnostic. Și așa mai departe.

Lucian Raicu

(Continuare în numărul viitor)

— În opera lui Tolstol avem descrierea tinereții; dar e descrierea tinereții prințul Nehtidurov, conțelu Bezuhov, a Natașei. Tolstol a descris moartea; cum moare Ivan Ilici, ori bătrînul prinț Bolconski, ori țărănul Platon Karataev. Din această imensă varietate noi putem bineînțeles extrage reacțiile caracteristice tuturor categoriilor și claselor sociale.

— În primul rînd, chiar de admitem că în fața morții oamenii înțeleg că nu pot convinge pe nimeni cîștig de pușin. Nu așa mor oamenii. Ei sînt pînă la sfîrșit cum li se duc puterile, cum li se întucește memoria, uneori sînt o durere intensă, Tolstol știa foarte bine acest lucru dar în nuvele a încercat oarecum să înducească moartea, ca să nu fie atât de îngrozitoare...

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

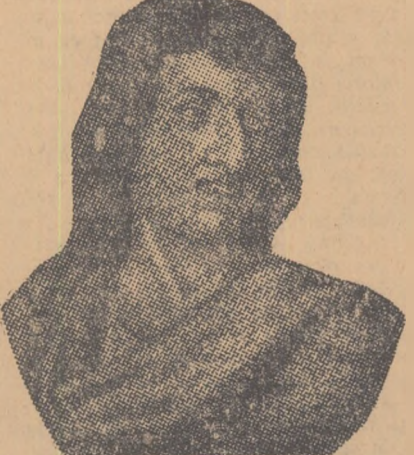
— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

— În ambele cazuri poetul rămîndu-mereu în „cadru” de imagini alese — evobă tablouri devenite foarte fante-

Doi Cyrano — un singur sol al poporului francez

În vremea ultimului război mondial, pe când se afla la Moscova, scriitorul progresist Jean...

mai neconformiste cu puțină. Mai consecvent decât maestrul său Gassendi, Cyrano a ajuns la ateism, ca un corolar al materialismului atomist.

Războiul i-a aprins lui Cyrano ca cel mai cumplit flagel al omenirii, ca o cale a tuturor nedreptăților.

Epicurianul și umanistul Cyrano a cerut, cu un veac înaintea lui Montesquieu, egalitate pentru toate rasele și cultura pentru oamenii din popor.

Multe sînt ideile îndrăznețe pe care Cyrano de Bergerac le-a adunat în cărțile sale, le-a rînduit și le-a formulat ca limpezime, ca într-un adevărat catehism al liber-cugetării din secolul al XVII-lea.

Din model, personajul lui Rostand a luat însușirile cele mai accesibile unei comedii eroice și a lăsat, de o parte, latura filosofică, perspectiva adică a personalității liber-cugetătorului de acum trei veacuri.

Valentin Lipatti

*) Editura Tineretului. (Biblioteca Școlară), 1955.

Cel de al IV-lea Congres al scriitorilor din R. D. Germană

În 9 ianuarie s-a deschis într-un cadru festiv cel de al IV-lea Congres al Scriitorilor din R. D. Germană.

La deschiderea deosebită a Congresului au luat parte Wilhelm Pieck, președintele Republicii Democrate Germane, J. Dieckman, președintele prezidiului...

Apoi, scriitorul Kuba a dat citire telegramelor de salut adresate Congresului de către Comitetul Central al Partidului Socialist Unit din Germania.

La începutul ședinței din 10 ianuarie a avut loc o sesiune de lucru în cadrul scriitorilor germani au adoptat textul mesajului de salut adresat lui Wilhelm Pieck, președintele Republicii Democrate Germane.

În ședința din 12 ianuarie s-a continuat cu discutarea diferitelor probleme legate de dezvoltarea literaturii în R. D. Germană.

Scriitorul Alexander Abusch, locțiitor al ministrului culturii, lînd cuvîntul, a referit la diferite aspecte ale vieții literare a R. D. Germane.

În continuare, E. Klaudivus, secretarul general al Uniunii Scriitorilor Germani, a prezentat raportul de activitate al Uniunii Scriitorilor Germani.

În conducerea Uniunii au fost aleși: Anna Seghers, J. Becher, B. Brecht, W. Bredel, A. Zweig, A. Abusch și alții.

În prima ședință a noii conduceri, Anna Seghers a fost alesă prim președinte al Uniunii Scriitorilor Germani.

O piesă despre Horia și Cloșca jucată în secolul trecut de teatrul ceh de marionete

Ne știm cunoscut — de altfel renumita și este mondială — aria teatrului de păpuși și marionete a actorilor și pretenilor noștri cehi.

Recentele reprezentații date la noi de teatrul de marionete din Praga nu au făcut decât să confirme această artă de străveche tradiție.

Un amănunt, credem nelipsit de interes și care merită să fie reamintit e că în repertoriul acestui teatru a figurat în secolul trecut o piesă inspirată de un episod din istoria românilor și anume răcoala iobagilor ardeleni, conduși de Horia. Piesa se numește „Horia și Gloșka aneb Zaplateni Hermanslatdu tez poustani sbrýky ch zemanu”, adică „Horia și Cloșca sau ardeala Sibului și înălțarea răcoala magnanilor albi”.

În curînd va apare la Paris „L'Encyclopédie de la Pléiade”. Enciclopedia va cuprinde aproximativ 40 de volume, în formatul clasic al edițiilor „Pléiade”, cuprinzînd 80.000 de pagini.

Primele volume care vor fi în librării în 1956 sînt: un volum de Istoria literaturii și două volume de Istorie universală.

„Die Jüdin von Toledo” este titlul ultimei cărți a lui Lion Feuchtwanger, publicată în „Aubau-Verlag”. Acest roman istoric descrie dragostea lui Alfonso, regele Castiliei, pentru Raquel, fiica ministrului lui de finanțe, Jehuda Ibn Esra. Feuchtwanger pune mai puțin accent asupra intrigii de dragoste, decît asupra jocului complex al politicii, filozofiei și satirei din acea epocă.

Studiourile cehoslovace pregătesc un film documentar despre viața marelui reporter ceh Egon Erwin Kisch. Filmul va fi realizat în coproducție ceh-germană.

Hermann Hesse, cunoscutul scriitor elvețian în vîrstă de 75 ani, a publicat recent o nouă carte intitulată „Beschwerden”, („Evocări”). Cartea cuprinde patru nuvele, însemnări și scrisori către alți scriitori.

În Islanda există o lege conform căreia scriitorii premiați trebuie să plătească fiscalul 90 la suta din premiul „Asfel, Haldor Laxness, scriitorul islandez deținătorul Premiului Nobel, trebuie să plătească procentul suma primită. M. Staahle, membru în conducerea Fondului Nobel a declarat că este primul caz în care un titular al Premiului Nobel este impus în propria țară. În general, toate țările fac o excepție pentru premiul literar. Carl este, că Premiul Nobel nu este destinat finanțelor”.

Întemeietorii teatrului ceh, pitoresc personal de trubadur, Matej Kopecký, născut în 1762 la Strazovce și care, înainte de a se înfățișa cu organizarea teatrului de marionete — de altfel tradiția acestui teatru era statornică mai de mult în Boemia — fusese eașornicar și — apoi luptător în armatele lui Napoleon, cuterînd Europa întreagă.

Repertoriul lui Kopecký, care s-a străduit și a izbucit și de un caracter național teatrului de marionete, a fost de fapt de popor, era alcătuit din piese de factură romantică, inspirate din legendele cehilor din popor, amestec de muzică socială și instrumentală, de scene „lari” din care nu lipseau elementele fantastice dar și elementul umoristic, personificat de Kasperle, personaj central, un fel de Vasilache al teatrului nostru de păpuși. Piesele acestea aveau un vădit caracter moralizator.

Așteptați cu nerăbdare, Kopecký își instala lădița cu păpuși, conduse de minutorii, dintr-o cameră în altă cameră, pe lângă care stătea un tânăr de lăutar, care cînta și înaintea de spectacol, aceasta „pentru reclamă”.

Cele mai multe din piesele jucate de acest teatru fiind transmise oral, există mai multe versiuni ale pieselor reprezentate, de către adevărații dînaștii de păpuși. Există deci și mai multe versiuni ale piesei „Horia și Cloșca sau ardeala Sibului”. Felul cum sînt uneori prioții eroii trebuie desigur pus în legătură cu amestecul de păpuși și marionete.

De aceea Martin Kopecký este socotit ca unul dintre întemeietorii teatrului ceh.

Piesa despre Horia și Cloșca arată popularitatea acestor revoluționari la popoarele care au avut de suferit jugul imperiului austro-ungar.

Ioan Massoff

Caiet international

Academia de Științe din Belgrad a primit 11.615 volume din partea Academia de Științe a Uniunii Sovietice. Conform unei înțelgeri încheiate între cele două Academii, Academia din Moscova îi va trimite celui din Belgrad toate operele apărute sub îngrijirea ei, adică 60.000 de cărți.

„Pe de priuții în apă, că doar nu se vede nimic?”

Gorki, i-a răspuns: „Dacă eu n-aș vedea în apă ceea ce voi nu vedeți, nu aș mai fi scriitor!” Și Ehrenburg a continuat: „Există oameni care nu văd nimic dintr-o lucrare, care nu înțeleg și își închipesc că sînt scriitorii. Scriitorul trebuie să vadă ceea ce e ascuns în om, Pentru a avea chela care să-i deschidă sufletul omeneșc, scriitorul trebuie să dispună de o mare experiență de viață. O casă de bani, poate fi deschisă cu un drag de fier, dar acest lucru nu se va întîmpla niciodată cu sufletul omeneșc, cu inima omului!”

IMPREUNA CU ILYA EHRENBURG, PABLO NERUDA ȘI NAZIM HIKMET LA HELSINKI...

Zilele trecute, a avut loc la Helsinki, în Finlanda, o „Seară Literară” la care au participat, în afară de cunoscuții scriitori finlandezi: Arvo Partinen, Eino Vuori și Oskar Parland — care au citit din operele lor sau au recitat — și marii scriitori: Ilya Ehrenburg, Pablo Neruda și Nazim Hikmet.

Pablo Neruda a recitat poemul său „Barcarole” fiind viu aplaudat.

Nazim Hikmet, a recitat din operele sale, obținînd de asemenea un deosebit succes. Este pentru prima oară cînd în Finlanda, recită un poet turc.

Ilya Ehrenburg a făcut o sugestivă expunere despre cărți și despre felul cum se scriu ele. Ehrenburg, a povestit cum odată Gorki stătea într-un oraș, pe un pod, și privea în apă. Numai decît a scris în jurul lui o mare mulțime care și ea privea în apă. În sfîrșit, unul dintre priuritori, care îl cunoștea pe Gorki, l-a întrebat:

Asupra problemei tipicului în literatură și artă

În revista „KOMMUNIST” nr. 18 din decembrie 1955, a apărut editorialul „Asupra problemei tipicului în literatură și artă”.

În traducere românească, articolul va apare în „Viața Românească” nr. 2 din 1956.

Radu Lupan

trăsătură caracteristică a epicii lui Howard Fast este situarea în centrul romanelor sau povestirilor sale a procesului de creștere pe plan psihologic și social al unor oameni care, ajungînd să înțeleagă realitatea înconjurătoare, își găsesc rostul în lupta conștientă alături de mase și se dăruiesc acestei lupte.

trăsătură caracteristică a epicii lui Howard Fast este situarea în centrul romanelor sau povestirilor sale a procesului de creștere pe plan psihologic și social al unor oameni care, ajungînd să înțeleagă realitatea înconjurătoare, își găsesc rostul în lupta conștientă alături de mase și se dăruiesc acestei lupte.

trăsătură caracteristică a epicii lui Howard Fast este situarea în centrul romanelor sau povestirilor sale a procesului de creștere pe plan psihologic și social al unor oameni care, ajungînd să înțeleagă realitatea înconjurătoare, își găsesc rostul în lupta conștientă alături de mase și se dăruiesc acestei lupte.

trăsătură caracteristică a epicii lui Howard Fast este situarea în centrul romanelor sau povestirilor sale a procesului de creștere pe plan psihologic și social al unor oameni care, ajungînd să înțeleagă realitatea înconjurătoare, își găsesc rostul în lupta conștientă alături de mase și se dăruiesc acestei lupte.

Un nou și valoros roman al lui Howard Fast: „SILAS TIMBERMAN”

este o dramă măturle despre lumea și destinul oamenilor simpli ai Americii, despre poporul a cărui conștiință se trezește în ciuda persecuțiilor și a minciunilor. De data aceasta Fast nu a evocat figura unor mari personalități istorice care s-au ivit la răscoală timpurii, ci a zugrăvit personalitatea unor oameni obișnuiți care trăiesc vremuri și evenimente neobișnuite.

este o dramă măturle despre lumea și destinul oamenilor simpli ai Americii, despre poporul a cărui conștiință se trezește în ciuda persecuțiilor și a minciunilor. De data aceasta Fast nu a evocat figura unor mari personalități istorice care s-au ivit la răscoală timpurii, ci a zugrăvit personalitatea unor oameni obișnuiți care trăiesc vremuri și evenimente neobișnuite.

este o dramă măturle despre lumea și destinul oamenilor simpli ai Americii, despre poporul a cărui conștiință se trezește în ciuda persecuțiilor și a minciunilor. De data aceasta Fast nu a evocat figura unor mari personalități istorice care s-au ivit la răscoală timpurii, ci a zugrăvit personalitatea unor oameni obișnuiți care trăiesc vremuri și evenimente neobișnuite.

este o dramă măturle despre lumea și destinul oamenilor simpli ai Americii, despre poporul a cărui conștiință se trezește în ciuda persecuțiilor și a minciunilor. De data aceasta Fast nu a evocat figura unor mari personalități istorice care s-au ivit la răscoală timpurii, ci a zugrăvit personalitatea unor oameni obișnuiți care trăiesc vremuri și evenimente neobișnuite.

Un nou și valoros roman al lui Howard Fast: „SILAS TIMBERMAN”

este o dramă măturle despre lumea și destinul oamenilor simpli ai Americii, despre poporul a cărui conștiință se trezește în ciuda persecuțiilor și a minciunilor. De data aceasta Fast nu a evocat figura unor mari personalități istorice care s-au ivit la răscoală timpurii, ci a zugrăvit personalitatea unor oameni obișnuiți care trăiesc vremuri și evenimente neobișnuite.

este o dramă măturle despre lumea și destinul oamenilor simpli ai Americii, despre poporul a cărui conștiință se trezește în ciuda persecuțiilor și a minciunilor. De data aceasta Fast nu a evocat figura unor mari personalități istorice care s-au ivit la răscoală timpurii, ci a zugrăvit personalitatea unor oameni obișnuiți care trăiesc vremuri și evenimente neobișnuite.

este o dramă măturle despre lumea și destinul oamenilor simpli ai Americii, despre poporul a cărui conștiință se trezește în ciuda persecuțiilor și a minciunilor. De data aceasta Fast nu a evocat figura unor mari personalități istorice care s-au ivit la răscoală timpurii, ci a zugrăvit personalitatea unor oameni obișnuiți care trăiesc vremuri și evenimente neobișnuite.

este o dramă măturle despre lumea și destinul oamenilor simpli ai Americii, despre poporul a cărui conștiință se trezește în ciuda persecuțiilor și a minciunilor. De data aceasta Fast nu a evocat figura unor mari personalități istorice care s-au ivit la răscoală timpurii, ci a zugrăvit personalitatea unor oameni obișnuiți care trăiesc vremuri și evenimente neobișnuite.

Un nou și valoros roman al lui Howard Fast: „SILAS TIMBERMAN”

este o dramă măturle despre lumea și destinul oamenilor simpli ai Americii, despre poporul a cărui conștiință se trezește în ciuda persecuțiilor și a minciunilor. De data aceasta Fast nu a evocat figura unor mari personalități istorice care s-au ivit la răscoală timpurii, ci a zugrăvit personalitatea unor oameni obișnuiți care trăiesc vremuri și evenimente neobișnuite.

este o dramă măturle despre lumea și destinul oamenilor simpli ai Americii, despre poporul a cărui conștiință se trezește în ciuda persecuțiilor și a minciunilor. De data aceasta Fast nu a evocat figura unor mari personalități istorice care s-au ivit la răscoală timpurii, ci a zugrăvit personalitatea unor oameni obișnuiți care trăiesc vremuri și evenimente neobișnuite.

este o dramă măturle despre lumea și destinul oamenilor simpli ai Americii, despre poporul a cărui conștiință se trezește în ciuda persecuțiilor și a minciunilor. De data aceasta Fast nu a evocat figura unor mari personalități istorice care s-au ivit la răscoală timpurii, ci a zugrăvit personalitatea unor oameni obișnuiți care trăiesc vremuri și evenimente neobișnuite.

este o dramă măturle despre lumea și destinul oamenilor simpli ai Americii, despre poporul a cărui conștiință se trezește în ciuda persecuțiilor și a minciunilor. De data aceasta Fast nu a evocat figura unor mari personalități istorice care s-au ivit la răscoală timpurii, ci a zugrăvit personalitatea unor oameni obișnuiți care trăiesc vremuri și evenimente neobișnuite.